

	Str.
POVODOM KNJIGE „FILMSKA KULTURA“, Radoš Novaković	5
PREDGOVOR	13
I DEO	17—146
POHVALA TEORIJI	17
Opasnost od naše neobrazovanosti. — Zašto se ne uči kako treba gledati filmove? — Zahtev opšteg obrazovanja. — Stvaralačko obrazovanje. — Odgovorna publika i oprezni estetičari. — Kolumbovska teorija. — Najveći propust nauke.	
PRAISTORIJA	23
Kinematografija i industrija. — Snimljeno pozorište. — Nove teme. — Nova lica. — Filmska groteska. — Primeri.	
NOVI IZRAŽAJNI OBLICI	29
VIZUELNA KULTURA	31
Filmska kultura. — Jedan Englez iz kolonija. — Devojka iz Sibira. — Naučili smo da gledamo. — Zašto su smešni stari filmovi. — Umetnost se ne razvija.	
VIDLJIVI ČOVEK	37
STVARALAČKA KAMERA	43
Nalazimo se u kadru. — Identifikacija. — Nova filozofija umetnosti. — Princip mikrokozme. — Legenda Apelesa. — Kineska legenda. — Ideologija pionira.	
KRUPNI PLAN	51

Zašto se scena ne raspada? — Zvuk je nedeljiv. — Prostorni karakter zvuka. — Lice stvari. — Vizuelna partitura života. — Lirika krupnog plana. — „Trinaestorica“.

ČOVEČIJE LICE . . . . .

59

Nova dimenzija. — Fizionomija i melodija. — Nemi monolog. — Složena mimika. — Mikrofizionomija. — Asta pred ogledalom. — Profesor Poležajev. — Mimika govora. — Slika govora u zvučnom filmu. — Asta govori. — Primer Mihaila Roma. — Pantomima. — Čutanje nije rešenje. — Tempo mimike. — Nemi dijalozi. — Detaljni snimci lica. — Vidimo da ne vidimo. — Igra je postala jednostavnija. — Promena ukusa. — Jednostavno lice. — Jednostavan glas. — Što nije prirodno, već je priroda. — Priroda uvršćena u umetnost. — I to je fizionomska obrazovanost. — Prirodnost dece i primitivaca. — Kolektivne fizionomije. — Lice klase. — Naše nepoznato lice. — Drugo lice. — Mikrodramatika. — Dramsko stanje. — Ritam kamere. — Dramatizovana svakidašnjica. — Presudni trenutak. — Umesto istine — stvarnost.

PROMENLJIVA TAČKA SNIMANJA . . . . .

86

Sinteza fotografskog snimka. — Subjektivnost objektivnosti. — „Déja vu“. — Duševna identifikacija. — Antropomorfní svet. — Gete o filmu. — Objektivni subjektivizam. — Tema con variazione. — Fizionomija okoline i pozadine. — Pejzaž. — Kako postaje od stvarnosti tema? — Fizionomija radnika i mašine. — Fizionomija i simbol. — Tačka snimanja koja potencira ritam. — Deformisanje tačkom snimanja. — Nepoznate konture. — Nemoguće konture. — Neobična tačka snimanja — neobično stanje. — Filmska karikatura. — Filmski ekspresionizam. — „Kaligari“. — Dekorativni dekor. — Filmski impresionizam. — Impresije događaja. — Subjektivistički impresionizam. — Posredna tačka snimanja. — Simbol tačke snimanja. — U ogledalu lica. — Metafore tačke snimanja. — Frazerstvo i kič u kadru. — Opasna lepota. — Umetnička tvorevina kao objekat. — Tačka snimanja i stil. — Film kao tumač stila.

MONTAŽA . . . . .

113

Neminovno tumačenje. — Kada makaze varaju. — Slike se ne mogu menjati kao glagoli. — Vreme u filmu. — Vreme kao tema i doživljaj. — Neprekidnost oblika i štimunga. — Stvaralačka montaža. — Asocijativna mon-

taža. — Pokrenuta i prikazana asocijacija. — Sećanje. — Metaforična montaža. — Poetična montaža. — Alegorična montaža. — Literarne metafore. — Asocijacija misli. — Intelektualne montaže. — Ritam montaže. — Tempo kadra i montaža. — Usporavanje kadra, ubrzanje slike. — Dužina kadrova. — Ritam zvučnog filma. — Montaža muzičkog i dekorativnog ritma. — Kadrovi degradirani do stepena ritmičkog materijala. — Formalna montaža. — Subjektivna montaža. — Hod. — Unutrašnji i spoljni pokret. — Besciljno kretanje. — Sport u filmu. — Bezizrazni sport.

PANORAMA I VOŽNJA 134

Doživljaj prostora. — Dramatičnost pokreta kamere.

IZRAŽAJNA TEHNIKA KAMERE 138

Dijafragma. — Tajna dijafragme. — Kamera prikazuje nevidljive stvari. — Perspektiva vremena. — Psihologija napliva. — Vreme i kadar. — Veličina kadra i pretapanje. — Pretapanje i jednostavna radnja. — Pretapanje i vezivanje prostora. — „Narkoza“. — Promene mesta bez kretanja. — Pretapanje i duhovne slike. — Fotografi-sane zavese.

II DEO . . . . . 147—261

PROBLEMI FILMSKIH STILOVA 147

„Čista“ kinematografija. — Filmovi bez junaka i bez sižea. — Film bez junaka. — Filmovi o putovanjima. — Kulturni filmovi sa junakom. — Nepoznata blizina. — Filmski žurnali. — Stvarnost ili istina? — Herojske poeme rada. — Filmski žurnal kao sredstvo za podizanje svesti. — Istoriski esmejak. — Prikazati čoveka! — Ratni filmovi. — Prisustvo u događajima. — Svest koja snima. — Naučni filmovi o prirodi.

FORMALIZAM „AVANGARDE“ 168

Apsolutni film. — Poznavanje teorije estetike. — Prividni izgled spoljnog sveta. — Unutrašnje stvari. — Ne duša u stvarima, već stvari u duši. — Filmovi o pojmovima. — Logika je sredstvo, a psihologija cilj. — Nadrealistički filmovi. — Apstraktni film. — Zvučne apstrakcije. — Filmska pismena. — Pogrešna analogija.

OPTIČKI TRIKOVI I CRTANI FILMOVI 179

Trikovi kamere i njihovo značenje. — Maske. — Filmska groteska. — Slike se ne mogu ubiti. — Psihologija i dužina. — Crtani filmovi.

ZVUČNI FILM 187

Tragično proročanstvo. — Čorsokak. — Proročanstvo. — šta zahtevamo? — Akustična okolina. — Otkriće buke. — Dramaturška uloga zvuka. — Kad se zvuk umeša. — Zvuci kao lica u radnji. — Uticaj pratnje. — Bitka zvukova. — Problem zvučne igre. — Kadar uobličava zvuk. — Čutanje i tišina. — Pojava tišine i prostor. Dramaturška uloga zvuka u kadru. — Kadar koji objašnjava zvuk. — Asinhroni zvuk. — Intimnost zvuka. — Zvuk se ne može izolovati. — Kultura našeg sluha. — Zvuci ne bacaju senke. — Zvuk nema strana. — Zvuk nosi u sebi obeležje prostora. — Osnovni problem prikazivanja zvuka. — Zvuk se ne može prikazivati. — Montaža zvuka. — Pretapanje zvuka. — Asinhroni zvučni efekat. — Najizrazitije sredstvo. — Asinhronizacija slike pored sinhronizacije scene.

DIJALOG 211

Govor koji vidimo i čujemo. — Čutanje je akcija. — Zvučni gest govora. — Zašto je nemogućna sinhronizacija na drugim jezicima. — Estetski zakon neprobojnosti. — Reč u filmskom kadru. — Reč u kadru. — Govor kao iracionalni akustički efekat.

PROBLEMI ZVUČNE GROTESKE 221

Neverovatni zvuci. — Jezična groteska. — Problem muzičke groteske. — Kada se zvuk i izvor zvuka ne poklapaju. — Muzika u filmu. — Zvučni film apstrahuje programsku muziku. — Imitacija (podražavanje). — Čaplinova tajna. — Perspektive zvučnog filma. — Filmska lira. — Štednja zvuka. — Vladavina reči. — Filmski pripovedač.

PRIMEDBE ZA FILM U BOJI I PLASTIČNI FILM 230

Kretanje boja. — Montaža boja. — Plastični film. — Dramaturgija boja. — Crtani film u boji.

SCENARIO 234

Lesing i film. — Uporedne radnje. — Tehnički preduslov i umetnički princip. — Obim. — Vodeća uloga scenarija. — Marksistima. — šta je bilo pre?

MATERIJAL I ŽANR	245
PROBLEMI STILA	253
Monumentalnost. — Stil i stilizovanje. — Subjektivno i folklorno stilizovanje.	
DODATAK	263—278
MUZIČKI RODOVI	263
JUNAK, LEPOTA, ZVEZDA I SLUČAJ GRETE GARBO	270
PUT I CILJEVI SOVJETSKOG FILMA	274